

[Ὁ μικρὸς ἀρχιμουσικός.—Ἔργον M. Wunsch

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΩΝ ΠΑΙΓΝΙΔΙΩΝ

Οἱ μεγαλείτεροι φιλόσοφοι εἶνε τὰ μικρὰ παιδιὰ, διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ξεύρουں τίποτε.

Ἐπομένως καὶ τὰ παιγνίδια τῶν εἶνε σπουδαῖα πράγματα, διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν χρησιμεύουν γιὰ τίποτε σοβαρόν. Τὴν πρωτοχρονίαν χαρίζομεν εἰς τὸ μικρὸ παιδί ἕνα σιδηρόδρομον ἀπὸ τενεκέ, χωρὶς ἀτμὸν καὶ χωρὶς ἐπιβάτας. Αὐτὸ τὸ τραῖνον δὲν θ' ἀναχωρήσῃ ποτέ γιὰ κανένα μέρος τοῦ κόσμου. Τὸ μεγαλείτερό του ταξειδί θὰ εἶνε ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος τοῦ δωματίου εἰς τὸ ἄλλο. Καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρες τὸ πολὺ θὰ σπάσῃ καθ' ὁδόν. Ἀλλὰ τὸ σιδηροδρομικὸν αὐτὸ δυστύχημα θὰ εἶνε ἐντελῶς ἀκίνδυνον. Κανεὶς δὲν θὰ πληγωθῇ, καὶ καμμία ἐφημερίς δὲν θὰ γράψῃ τὸ συμβάν. Δὲν σὰς φαίνονται αὐτὰ τὰ πράγματα σπουδαῖα, ἐπειδὴ ἀκριβῶς στεροῦνται κάθε σοβαρότητος; Τὰ μικρὰ τραῖνα τῶν παιδιῶν δὲν ἐκτροχιάζονται ποτέ με ἐπιβάτας, ἐνῶ τὰ μεγάλα τραῖνα ἐκτροχιάζονται με ἐπιβάτας.

Ἐπάρχουν ὁλόκληροι ἀγιοθασιλειάτικοι στρατοὶ τοὺς ὁποίους χαρίζομεν εἰς τὰ μικρὰ παιδιὰ. Ἐπάνω εἰς τὸ πάτωμα τοῦ δωματίου οἱ μπεμπέδες ἔχουν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν λόχους ἀπὸ τενεκέ, ταξιαρχίας ἀπὸ ξύλο ἢ μολύδι. Δύο στρατεύματα εἶνε ἀντιμέτωπα καὶ ἕνας μπεμπές διατάσσει. Ἀλλὰ οἱ στρατιῶται τοῦ δὲν ἐννοοῦν ν' ἀκούσουν κανένα παράγγελμα. Οὔτε κτυποῦν οὔτε ἀμύνονται καὶ

τὸ συμπέρασμα εἶνε ὅτι δὲν θέλουν νὰ πολεμήσουν. Ἰδοὺ τὸ ὄνειρον τοῦ συνεδρίου τῆς Χάγης. Εἰς τὸ μολυβένιο κεφάλι τῶν μικρῶν αὐτῶν στρατιωτῶν κινεῖται μία ἀπὸ τὰς σπουδαιότερας σκέψεις τοῦ αἰῶνος· ἡ παῦσις τῆς αἱματοχυσίας. Εἶνε βέβαιον ὅτι οἱ ἀνθρωπάκοι αὐτοὶ δὲν ἤκουσαν ποτὲ τὰς ιδέας τοῦ Τολστόϊ κατὰ τοῦ πολέμου. Ἐν τούτοις τὰς ἐφαρμόζουν. Μολονότι τενεκεδένιοι, φροντίζουν διὰ τὴν παγκόσμιον εἰρήνην καλλίτερα ἀπὸ τοὺς ἀληθινούς ἀνθρώπους.

Εἰς τὴν μπεμπέκα σας ἐχαρίσατε τὴν πρώτην τοῦ ἔτους ἓνα μικρὸ πιάνο δύο δραχμῶν, μεγέθους ἐνὸς κουτιοῦ λουκουμιῶν, διὰ νὰ φαντάζεται ὅτι παίζει πιάνο. Δύο σκοποὶ ἐκπληροῦνται ἀμέσως, εὐεργετικοὶ καὶ οἱ δύο· πρῶτον, ἡ μπεμπέκα τέρπεται διότι φαντάζεται ὅτι παίζει πιάνο· καὶ δεύτερον, τέρπεσθε καὶ σεῖς, διότι τὸ πιάνο δὲν εἶνε ἀληθινόν. Ἀσφαλῶς αὐτὸ εἶνε προτιμότερον παρὰ ἐκεῖνο ποῦ θὰ γίνῃ, ὅταν ἡ κόρη σας μεγαλώσῃ. Ὅταν ἡ κόρη σας μεγαλώσῃ, τότε θὰ ἔχῃ καθήσει ἐνώπιον πιάνου ἀληθινοῦ, καὶ θὰ παίζῃ σοβαρὰν καὶ τυραννικὴν μουσικὴν κατὰ τρόπον, ὃ ὁποῖος θὰ φαίνεται ὅτι εἶνε ἀληθινός, χωρὶς νὰ εἶνε. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἔσεῖς, οἱ γονεῖς τῆς, θὰ ἔχετε ρευματισμούς καὶ θὰ ἐνοχλήσθε πολὺ ἀπὸ τὸ μούγκρισμα τοῦ Λίστ· ἀλλὰ θὰ εἰσθε ὑποχρεωμένοι νὰ τὸ ὑποφέρετε, διότι ἡ κόρη σας πρέπει νὰ παντρευτῇ. Καὶ εἰς τὴν μουσικὴν αὐτὴν ἐποχὴν, καμμία κόρη δὲν παντρεύεται, ἂν δὲν κάμῃ μερικὰς παραφωνίας. Ἐμπορεῖ νὰ λεχθῇ μάλιστα σοβαρῶς ὅτι ὅλα τὰ φάλτσα, τὰ ὁποῖα δὲν κάμνουν οἱ καλλιτέχναι, ἔχουν ἀνατεθῇ εἰς τὰ κορίτσια, τὰ ὁποῖα τηροῦν ἱερῶς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην. Ἐλέγαμεν λοιπόν, ὅτι ἀπὸ ὅλην αὐτὴν τὴν ἀπειλουμένην εἰς τὸ μέλλον κατάστασιν, εἶνε καλλίτερον αὐτὸ ποῦ γίνεται τώρα, ὅπου ἡ μπεμπέκα σας παίζει εἰς ἓνα βωδὸν ἀγιοθασιλαιάτικο πιάνο, μεγέθους ἐνὸς κουτιοῦ λουκουμιῶν, καὶ ἀξίας δύο δραχμῶν. Κατ' αὐτόν τὸν τρόπον οὔτε αὐτὴ βασανίζεται, οὔτε σεῖς, οὔτε ἡ συνοικία.

Ἀσφαλῶς εἶνε σπουδαῖα πράγματα ὅλα αὐτὰ τὰ παιγνίδια τῶν μικρῶν παιδιῶν. Διότι καὶ ὁ σιδηρόδρομος, ὃ ὁποῖος δὲν ταξιθεύει, καὶ ὁ στρατιώτης ὃ ὁποῖος εἶνε ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, καὶ τὸ πιάνο τὸ ὁποῖον εἶνε ὑπὲρ τῆς σιωπῆς, ἔχουν τὴν ἀρνητικὴν ἀρετὴν, τὴν ἀρετὴν ὅτι δὲν κάμνουν τίποτε. Τί χρησιμεύουν λοιπόν, ἀφοῦ δὲν ἔχουν σκοπόν; Νομίζω ὅτι ἔχουν σκοπόν, ἀφοῦ διασκεδάζουν τὰ παιδιά. Καὶ αὐτὸς εἶνε ἀρκετός.

Ὅσάκις βλέπω παιδικὴν κοῦκλα — ἰδοὺ ἀμέσως μία ὡραία γυναικίκα ἡ ὁποία δὲν ἐγκαταλείπει τὸν βασιλέα τῆς Σαξωνίας, ἡ ὁποία κοιμάται ὅταν τὴν βάζουν νὰ κοιμηθῇ, καὶ χάριν τῆς ὁποίας οὐδεὶς ἐμονομάχησε — ὁσάκις λοιπόν βλέπω τὴν κοῦκλα τῆς μικρᾶς ἡ τὸ κανόνι τοῦ μικροῦ ἡ τὸ θωρηκτὸν τοῦ μπεμπέ, βγάξω τὸ καπέλλο μου μὲ πολὺν σεβασμόν. Μοῦ φαίνεται ὅτι τὰ μικρὰ παιδιά κοροῦδεύουν τὸν κόσμον. Διότι ἂν ὑψωθῶμεν μὲ ἓνα ἀερόστατον πολὺ ὑπεράνω τῆς γῆς καὶ ὑπεράνω τῶν ἡλικιῶν τοῦ κόσμου, θὰ ἰδοῦμε

τὴν γῆν, τὰ ἔθνη καὶ τὰ ἐργαλεῖα τῶν πολέμων, εἰς τὸ μέγεθος καὶ εἰς τὴν σημασίαν ποῦ βλέπομεν τὰ παιγνίδια τῶν παιδιῶν νὰ κυλίνονται καὶ νὰ σπάζουν μέσα εἰς ἕνα δωμάτιον. Εἶδα πρὸ ἡμερῶν ἕνα μπεμπέ, ὁ ὁποῖος ἀπαθέστατα ἐκουνουσε τὸν αὐτοκράτορα Γουλιέλμον — ἕνα μικρὸν χάρτινον Γουλιέλμον, ὁ ὁποῖος μὲ τὸ κράνος τὸν καὶ μὲ τὰ μουστάκια του ἔκανε τοῦμπες ἐπάνω εἰς μιά κλωστή, καθ' ὃν τρόπον ἤθελε τὸ παιδί. Αὐτὰ τὰ θεάματα μοῦ ζωγραφίζουν τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ Ἀνωτέρα Δύναμις, ἡ διοικοῦσα τοὺς ἀνθρώπους, ἡμπορεῖ νὰ χειρίζεται τοὺς αὐτοκράτορας τοῦ κόσμου τούτου. Πολλάκις τὸ ἀγιοθασιλειάτικο παιγνίδι τῶν μικρῶν παιδιῶν εἶνε εἰκὼν μεγάλων πραγμάτων. Ἄν ὄχι αὐτό, εἶνε τοῦλάχιστον μία σάτυρα τῶν πομπωδῶν καὶ παταγωδῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ἡ βαθυτέρα καὶ ἡ ἀπλουστερά ποῦ ἡμπορεῖ νὰ γίνη.

Ἡ σπουδαιότης τῶν παιδικῶν παιγνιδιῶν εἶνε ἀκριβῶς ὅτι καὶ ἡ σπουδαιότης τῶν μπεμπέδων.

**

Διὰ τί οἱ μπεμπέδες εἶνε σπουδαῖοι καὶ ἐνδιαφέροντες ἄνθρωποι ; Διότι δὲν κάνουν τίποτε ποῦ νὰ ἔχῃ λογικὴν. Διὰ νὰ προσφέρουν μίαν λέξιν μόνον, τρώγουν τρία σύμφωνα, ἢ τρώγουν ὅλην τὴν λέξιν, ἐπὶ τέλους δὲ ἀγνοοῦν ἐντελῶς ἂν ἡ λέξις αὐτὴ ὀρθογράφεται. Δὲν ἔχουν μίαν σκέψιν σωστήν, καὶ οὔτε θέλουν νὰ ἔχουν. Ἀγνοοῦν ἐντελῶς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ μπαμπᾶ των ἢ τὰς ἀσχολίας του, ἀλλὰ γνωρίζουν μόνον ὅτι ὁ μπαμπᾶς των εἶνε μεγαλειότερος ἀπ' αὐτοὺς καὶ ὅτι τὸ μόνον ἐπάγγελμά του εἶνε νὰ φέρνῃ εἰς τὴν τσέπη του ἕνα γλυκό, δασάκις αὐτοὶ πεινοῦν. Λεπτομερείας δὲν ζητοῦν γιὰ καίνενα πρᾶγμα, οὔτε θέλουν νὰ μάθουν. Γνώμην δὲν ἔχουν. Τὴν κοινὴν γνώμην, ἡ ὁποία τόσον φοβίζει ἡμᾶς τοὺς μεγάλους, οἱ μπεμπέδες τὴν περιφρονοῦν ἐντελῶς καὶ ἀπόθειξις εἶνε ὅτι εἰς τὸν δημόσιον περίπατον ἡμποροῦν νὰ καθήσουν καὶ νὰ κάμουν τὸ χειρότερον πρᾶγμα τοῦ κόσμου. Ἀρνοῦνται ὅλα ὅσα παρεδέχθη ἡ ἀνθρωπότης. Σοῦ κáθονται ἐπάνω εἰς τὸ σκληρὸ καπέλλο ἢ σοῦ χύνουν τὸ καλαμάρι. Ἀνατρέπουν κάθε πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἡ ἀνθρωπότης διέταξε νὰ στέκεται εἰς τὸ δωμάτιον. Δὲν ἀναγνωρίζουν εἰς τὰ πρᾶγματα κανένα δικαίωμα νὰ μένουν εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν. Κατὰ τὴν γνώμην των τὰ πρᾶγματα ἕνα σκοπὸν ἔχουν: νὰ χαλάσουν. Δὲν φοβοῦνται τίποτε, ἀλλὰ τραβοῦν τὴν οὐρὰν τῆς γάτας, ὅπως κανεῖς μεγάλος δὲν θὰ εἶχε τὴν τόλμην νὰ τὴν τραβῇ. Ὅσακις κάμνουν καμμίαν ἐρώτησιν, δὲν τὴν κάμνουν γιὰ νὰ μάθουν, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἐνοχλήσουν. Δι' αὐτὸ καὶ φροντίζουν νὰ εἶνε τόσον ἀνόητος ἡ ἐρώτησις των, ὥστε νὰ μὴν ἡμπορῇ νὰπαντήσῃ ἐκεῖνος ποῦ ἐρωτοῦν. Ἡμποροῦν νὰ φᾶν μία κουδάριστρα, ἐὰν τοὺς πῇ ὅτι εἶνε σοκολάτα. Καὶ τέλος πάντων κάμνουν τόσα ἀνόητα, ἀπρόοπτα καὶ δαιμόνια πρᾶγματα, ὅσα καὶ οἱ μικροὶ σκύλοι εἰς τοὺς τέσσαρας πρώτους μῆνας τῆς ζωῆς των.

Τὸ θέλημα λοιπὸν τῶν μικρῶν παιδιῶν εἶνε ἀκριβῶς αὐτό, ὅτι

δὲν ξεύρουν τί λέγουν καὶ τί κάμνουν, δηλαδή ὅτι δὲν κάνουν τίποτε ἀπὸ τὰς πράξεις τῶν μεγάλων, οὔτε ἔχουν καμμίαν ἀπὸ τὰς σκέψεις τῶν μεγάλων. Μᾶς τρελαίνουν ἐπειδὴ ὅλη των ἡ ἡμέρα, ἀφότου ξυπνήσουν μέχρις ὅτου κοιμηθοῦν, εἶνε μία συνεχὴς ἀνοησία. Ἀπὸ τὴν ἀνοησίαν αὐτὴν λείπει τὸ Κακόν, τὸ Χυδαῖον καὶ τὸ Ἐγκληματικόν, διότι διὰ νὰ γίνουν αὐτὰ τὰ τρία πράγματα ἀπαιτοῦνται αἱ σκέψεις τῶν ἡλικιωμένων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι σκέπτονται λογικῶς . . . Ἐὰν καὶ οἱ μπεμπέδες ἤμποροῦσαν νὰ ποῦν μίαν λέξιν σωστήν ἢ νὰ κάμουν λογικά πράγματα, τότε θὰ ἦσαν ἀπλούστατα μέλη τῆς κοινωνίας κατέχοντα «κοινωνικὴν θέσιν», ὁπότε δὲν θὰ εἶχαν κανένα ἐνδιαφέρον. . . Ὅλη των ἡ ἀξία καὶ ἡ ἡθική, εἶνε ἀκριβῶς ἡ ἀνοησία των. Εἶνε ὅτι ἀποτελοῦν τὴν παρωδίαν τῶν ἡλικιωμένων ἀνθρώπων.

Ἀκριβῶς καὶ ἡ ἀξία τῶν παιγνιδιῶν τῶν μπεμπέδων, εἶνε ὅτι παρωδοῦν τὰ μεγάλα πράγματα. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἐὰν δηλ. τὰ μουσικὰ ὄργανα τῶν παιδιῶν ἔπαιζαν σοβαρὰν μουσικὴν, ἐὰν οἱ μολυβένιοι στρατιῶται τῶν ἐσκότωναν ἄλλους στρατιώτας καὶ ἐὰν οἱ μικροὶ τῶν σιδηρόδρομοι ἐξετροχιάζοντο με ἐπιθάτας, τότε δὲν θὰ εἶχαν καμμίαν ἀξίαν, ἀλλὰ θὰ ἦσαν ἀπὸ κείνα ποῦ ἔχομεν.

Ζ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Διὰ τῆς ἱεραρχικῆς ὁδοῦ

Εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.

Ὁ στρατιώτης. — Μάλιστα, κύριε, ὁ ὑπουργὸς εἶνε μέσα, ἀλλὰ ἂν τὸν θέλετε τίποτε, πρέπει νὰ πάτε ἱεραρχικῶς. Πρῶτα θὰ πῆτε σὲ μένα, ἐγὼ θὰ τὸ διαβιάσω στὸν δεκανέα, αὐτὸς θὰ τὸ ἀναφέρῃ στοὺς λοχίας, ὁ λοχίας θὰ κάμῃ τὴν εἰσήγησιν στὸν ἀνθυπασπιστή, αὐτὸς θὰ τὸ μεταβιάσῃ στὸν ἀνθυπολοχαγόν, ὁ ὁποῖος θὰ τὸ ὑποβάλῃ . . .

Ὁ ἐπισκέπτης. — Πολὺ καλὰ. Ἦλθα νὰ τοῦ ὑπενθυμίσω πῶς τὸ βράδυ τὸν περιμένω στὸ δεῖπνο, ποῦ ἐσυμφωνήσαμε.

Ὁ στρατιώτης. — Μάλιστα, κύριε! Περάστε σὲ τρεῖς-τέσσερες μέρες καὶ θὰ ἔχετε ἀπάντησιν.